EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 30.5.2012.
COM(2012) 317 final

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Ungārijas 2012. gada valsts reformu programmu

un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Ungārijas 2012.–2015. gada konverģences programmu

{SWD(2012) 317 final}

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Ungārijas 2012. gada valsts reformu programmu

un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Ungārijas 2012.–2015. gada konverģences programmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes 1997. gada 7. jūlija Regulu (EK) Nr. 1466/97 par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu[1] un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regulu (ES) Nr. 1176/2011 par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību[2], un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu[3],

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas[4],

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

apspriedusies ar Ekonomikas un finanšu komiteju,

tā kā:

(1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Eiropas Komisijas priekšlikumam aizsākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju "Eiropa 2020", kam pamatā būtu ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārīkojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.

(2) Padome 2010. gada 13. jūlijā pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādnēm (2010.–2014. g.), bet 2010. gada

---

1 OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.
2 OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.
3 COM(2012)317 final.
4 P7_TA(2012)0048 un P7_TA(2012)0047.

21. oktobrī – lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm[5], kas kopā veido "integrētās pamatnostādnes". Dalībvalstis tika aicinātas savā ekonomikas un nodarbinātības politikā ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes.

(3) Padome 2011. gada 12. jūlijā pieņēma ieteikumu par Ungārijas 2011. gada valsts reformu programmu un sniedza atzinumu par atjaunināto Ungārijas 2011.–2014. gada konverģences programmu.

(4) Komisija 2011. gada 23. novembrī pieņēma otro Gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot otro Eiropas *ex-ante* un integrētas politikas koordinēšanas pusgadu, kas balstās uz stratēģiju "Eiropa 2020". Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, 2012. gada 14. februārī pieņēma Brīdinājuma mehānisma ziņojumu[6], kurā Ungārija bija minēta to dalībvalstu vidū, kurām paredzēts veikt padziļinātu pārbaudi.

(5) Eiropadome 2012. gada 2. martā apstiprināja finanšu stabilitātes nodrošināšanas un fiskālās konsolidācijas prioritātes un izaugsmes veicināšanas pasākumus. Tā uzsvēra, ka ir jāturpina diferencēta, izaugsmi veicinoša fiskālā konsolidācija, tautsaimniecībā jāatjauno normāli aizdevumu nosacījumi, jāsekmē izaugsme un konkurētspēja, jāmazina bezdarbs un krīzes sociālās sekas un jāmodernizē valsts pārvalde.

(6) Eiropas Parlaments un Ungārija 2012. gada 29. februārī apmainījās ar viedokļiem saskaņā ar 2.a pantu Padomes 1997. gada 7. jūlija Regulā (EK) Nr. 1466/97 par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu.

(7) Eiropadome 2012. gada 2. martā turklāt aicināja dalībvalstis, kas piedalās paktā "Euro plus", laikus paziņot par savām saistībām, lai tās varētu ietvert stabilitātes vai konverģences programmās un valsts reformu programmās.

(8) Ungārija 2012. gada 23. aprīlī iesniedza savu konverģences programmu, kas attiecas uz laikposmu no 2012. līdz 2015. gadam, un 2012. gada valsts reformu programmu. Abas programmas izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību. Komisija saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu veica arī padziļinātu pārbaudi, kurā izvērtēja, vai Ungārijā nepastāv makroekonomiska nelīdzsvarotība. Komisija savā padziļinātajā pārbaudē secināja[7], ka Ungārijā pastāv ārējā un iekšējā nelīdzsvarotība, tomēr tā nav pārmērīga.

(9) Pamatojoties uz 2012. gada konverģences programmas novērtējumu saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka makroekonomikas scenārijs, uz kuru pamatojas programmā sniegtās budžeta prognozes, ir optimistisks. Ungārijas iestāžu norādītās izaugsmes prognozes 2012. un 2013. gadam ir par aptuveni pusprocentpunktu augstākas salīdzinājumā ar Komisijas 2012. gada pavasara prognozēm, jo oficiālie pieņēmumi par iekšzemes pieprasījumu ir optimistiskāki, īpaši par 2013. gadu. Programmā ietvertās budžeta stratēģijas mērķis ir līdz Padomes noteiktajam 2012. gada termiņam ilgtspējīgā veidā novērst pārmērīgu budžeta deficītu.

---

5 Padomes 2012. gada 26. aprīļa Lēmums 2012/238/ES.

6 COM(2012)68 final.

7 SWD(2012)157 final.

Oficiālie budžeta deficīta mērķi un plānotie fiskālie pasākumi atbilst Padomes 2012. gada marta ieteikumiem, pamatojoties uz 126. panta 7. punktu. Programmā joprojām ir saglabāts iepriekš noteiktais budžeta pozīcijas vidēja termiņa mērķis 1,5 % apmērā no IKP, ko plānots sasniegt līdz 2013. gadam. Šajā vidēja termiņa mērķī ir pienācīgi ņemtas vērā Stabilitātes un izaugsmes pakta prasības. Pamatojoties uz (pārrēķināto) budžeta strukturālo bilanci[8], virzība uz vidēja termiņa mērķi 2013. gadā šķiet nepietiekama, ievērojot Komisijas 2012. gada pavasara prognozes, kurās ir ņemti vērā īstenošanas riski saistībā ar konkrētiem taupības pasākumiem un izmantots mazāk optimistisks makroekonomikas scenārijs. Valsts izdevumu kāpums, ņemot vērā diskrecionāros ieņēmumu pasākumus, atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta izdevumu kritērijam 2013. gadā, bet neatbilst 2014. un 2015. gadā. Saskaņā ar valdības plāniem valsts parādu programmas periodā pastāvīgi samazinās līdz mazāk nekā 73 % no IKP 2015. gadā, taču tas joprojām būs virs atsauces vērtības, kas ir 60 % no IKP. Attiecībā uz parāda samazināšanas kritēriju Ungārija 2013.–2014. gadā būs pārejas periodā, un programma nodrošinātu pietiekamu virzību uz šā kritērija izpildi. Saskaņā ar programmu parāda samazināšanas kritērijs tiktu izpildīts pārejas perioda beigās 2015. gadā, un tādējādi palīdzētu samazināt uzkrāto ārējo un iekšējo parādu.

(10) Konstitucionālā fiskālās pārvaldības satvara īstenošanai ir pieņemti jauni noteikumi, taču daži to aspekti joprojām ir vāji. Budžeta plānošana vidējā termiņā ir tikai orientējoša, Fiskālās padomes resursi neatbilst tai nupat piešķirtajām veto pilnvarām, un budžeta informācija joprojām nav pietiekami pieejama. Budžeta vidēja termiņa plānošanas nostiprināšana un Fiskālās padomes analītiskās kompetences jomas paplašināšana palīdzētu nodrošināt, ka jaunais konstitucionālais fiskālās pārvaldības satvars pilda savu funkciju.

(11) Politikas risinājumi saistībā ar nodokļu reformas ietekmi uz mazatalgotiem darba ņēmējiem (minimālās algas palielināšana, algu subsīdiju shēma) nav palielinājuši nodarbinātību, savukārt pasākumi, kas veicina sieviešu līdzdalību darba tirgū, ir uzskatāmi par nelielu soli pareizajā virzienā. Nodarbinātības līmeni uzlabot palīdzētu nodarbinātību veicinošas izmaiņas darbaspēkam piemērojamos nodokļos un iedarbīgāki pasākumi, kas veicina sieviešu līdzdalību darba tirgū, jo īpaši izvēršot bērnu aprūpes un pirmsskolas mācību iespējas.

(12) Valsts nodarbinātības dienests ir reorganizēts, samazinot kopējo darbinieku skaitu, kas ir pretēji tam, kas tika ieteikts 2011. gadā. Aktīvās darba tirgus politikas jomā daži pasākumi, kas vērsti uz speciāli pielāgotu pakalpojumu sniegšanu nelabvēlīgā situācijā esošām grupām, piemēram, izmantojot ESF programmas, šķiet ticami un piemēroti. Tomēr maz ticams, ka citi nelabvēlīgā situācijā esošām grupām paredzētie pasākumi (piemēram, valsts nodrošināts darbs) spēs reāli uzlabot attiecīgo dalībnieku integrēšanos brīvajā darba tirgū. Nekavējoties būtu jāveic nopietni pasākumi valsts nodarbinātības dienesta spēju stiprināšanai, vienlaikus rodot pareizo līdzsvaru starp finansējumu valsts nodrošinātam darbam un citai aktīvajai darba tirgus politikai, lai palīdzētu uzlabot darba tirgus darbību un paaugstināt nodarbinātības līmeni. Lai paliekoši samazinātu nestabilitāti, ko rada ievērojamais kopējais ārējais un iekšējais parāds, būtu svarīgi arī palielināt izaugsmes potenciālu, veicot darba tirgus strukturālu

[8] Cikliski koriģētā bilance, izņemot vienreizējos un pagaidu pasākumus, ko Komisijas dienesti atbilstoši kopīgi saskaņotai metodoloģijai pārrēķinājuši, pamatojoties uz programmā sniegto informāciju.

reformu. Turklāt jāatzīmē, ka romu integrācijas valsts stratēģija nav iestrādāta citās politikas jomās.

(13) Uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākumi lielā mērā ir ar pareizu ievirzi, taču vēl ir plašs lauks turpmākiem uzlabojumiem. Arī darbs pie tā, lai uzlabotu ārpusbanku finansējuma pieejamību, ir ar pareizu ievirzi, bet joprojām nav veikts vispusīgs MVU politikas izvērtējums. Ungārijai ir ļoti zema vieta pēc daudziem valsts pārvaldes pārredzamības un kvalitātes rādītājiem, un virzība uz priekšu šajās jomās palīdzētu palielināt arī institucionālās un politiskās vides stabilitāti. Tas savukārt ļautu uzlabot nosacījumus ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem un samazināt starptautisko ieguldījumu neto pozīcijas ievērojamo nelīdzsvarotību – konkrēti, 2009. un 2010. gadā dramatiski kritās reinvestētās peļņas rādītājs, ko daļēji noteica krīze, bet turklāt arī tas, ka notika vairākas strīdīgas un neprognozējamas izmaiņas politikas un fiskālajā vidē, kā arī tiesību un institucionālajā sistēmā. Pēdējā laika (kopš 2010. gada vidus) tendence, kāda vērojama zinātniskās izpētes un inovācijas valsts finansējumam, neatbilst 2012. gada izaugsmes pētījuma prioritātei attiecībā uz diferencētu un izaugsmi veicinošu fiskālo konsolidāciju.

(14) Ungārijas valdība ir reformējusi augstāko izglītību, ieviešot izmaiņas augstākās izglītības struktūrā un finansēšanā. Jaunajā skolu izglītības tiesiskajā regulējumā ir aspekti, kas varētu palielināt mācības priekšlaicīgi pārtraukušo skolēnu skaitu un segregāciju Ungārijas skolu sistēmā. Nav pietiekami risināts vienlīdz svarīgais mūžizglītības jautājums. Izglītības uzlabošana visos tās līmeņos ir no svara, ja Ungārija vēlas celt darbaspēka konkurētspēju.

(15) Tas, ka nav notikusi sabiedriskā transporta pārstrukturēšana, pēdējos gados ir bijis būtisks budžeta noviržu iemesls. Lielākā daļa sabiedriskā transporta uzņēmumu ritošā sastāva ir nolietota. Elektroenerģijas tīkla pārrobežu jaudas palielināšana varētu potenciāli palielināt tirdzniecības apjomu ar kaimiņvalstīm. Valsts enerģētikas regulators nav tiesīgs autonomi organizēt savas struktūras, un tam nav ekskluzīvas kompetences tīkla tarifu noteikšanā, tostarp attiecībā uz atdeves koeficientu, kāds drīkst būt tīkla operatoriem. Regulētās cenas būtu piemērojamas vienīgi neaizsargātiem klientiem.

(16) Eiropas pusgada ietvaros Komisija ir vispusīgi izanalizējusi Ungārijas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi konverģences programmu un valsts reformu programmu un ir veikusi padziļinātu pārbaudi. Vērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Ungārijā, bet arī atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Eiropas Savienības vispārējā ekonomiskā pārvaldība, kas panākams, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Tās ieteikumi Eiropas pusgada kontekstā ir sniegti 1.–7. ieteikumā.

(17) Ņemot vērā šo novērtējumu, Padome ir izskatījusi Ungārijas konverģences programmu, un tās atzinums[9] ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.

(18) Ņemot vērā Komisijas padziļinātās pārbaudes un šā novērtējuma rezultātus, Padome ir izskatījusi Ungārijas 2012. gada valsts reformu programmu un Ungārijas

[9] Saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 9. panta 2. punktu.

konverģences programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti jo īpaši 1., 3., 4. un 5. ieteikumā,

AR ŠO IESAKA Ungārijai laikposmā no 2012. gada līdz 2013. gadam rīkoties šādi.

1. Līdz 2012. gadam ilgtspējīgā veidā novērst pārmērīgo budžeta deficītu, izpildot 2012. gada budžetu un samazinot vienreizēju pasākumu izmantošanu. Pēc tam konkretizēt visus strukturālos pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka pārmērīgais budžeta deficīts tiek novērsts ilgtspējīgā veidā un tiek panākta pietiekama virzība uz budžeta vidēja termiņa mērķa sasniegšanu, tostarp izpildot izdevumu kritēriju, un nodrošināt pietiekamu virzību uz parāda samazināšanas kritērija izpildi. Lai mazinātu kopējo makroekonomikas nelīdzsvarotību, panākt valsts parāda attiecības stabilu samazinājumu.

2. Pārskatīt ekonomikas stabilitātes ietvara likumu, jaunās skaitliskās normas iestrādājot saistošā budžeta vidēja termiņa sistēmā. Turpināt Fiskālās padomes analītiskās kompetences jomas paplašināšanu, lai uzlabotu valsts finanšu pārredzamību.

3. Veikt nodarbinātību veicinošas izmaiņas darbaspēkam piemērojamos nodokļos, ar ilgtspējīgiem un budžetu neietekmējošiem pasākumiem mazinot 2011. un 2012. gada nodokļu izmaiņu ietekmi uz mazatalgotiem darba ņēmējiem, piemēram, daļu no nodokļu sloga novirzot uz enerģijas nodokļiem un periodiskiem īpašuma nodokļiem. Stiprināt pasākumus, kas veicina sieviešu līdzdalību darba tirgū, jo īpaši izvēršot bērnu aprūpes un pirmsskolas mācību iespējas.

4. Stiprināt valsts nodarbinātības dienesta spējas, lai paaugstinātu apmācību, darba meklēšanas atbalsta un individualizēto pakalpojumu kvalitāti un efektivitāti, īpaši pievēršoties nelabvēlīgā situācijā esošām grupām. Ar efektīvas apmācības un darba meklēšanas atbalsta palīdzību stiprināt aktivizēšanas aspektu valsts nodrošinātā darba shēmā. Īstenot Romu integrācijas valsts stratēģiju un iestrādāt to citās politikas jomās.

5. Īstenot administratīvā sloga mazināšanas pasākumus. Nodrošināt, ka publiskais iepirkums un likumdošanas process veicina konkurenci tirgū, un nodrošināt stabilu tiesisko regulējumu un uzņēmējdarbību veicinošu vidi finanšu un nefinanšu uzņēmumiem, tostarp ārvalstu tiešo ieguldījumu uzņēmumiem. Samazināt nodokļu prasību ievērošanas izmaksas un izveidot uzņēmumu nodokļu sistēmu, kas ir stabila, likumīga un nerada kropļojumus. Atcelt nepamatotos ierobežojumus attiecībā uz lielu mazumtirdzniecības centru izveidi. Jaunajā inovācijas stratēģijā paredzēt īpaši pielāgotas stimulu shēmas novatorisku MVU atbalstam.

6. Izstrādāt un, nodrošinot atbilstīgu finansējumu, īstenot valsts stratēģiju mācību priekšlaicīgas pārtraukšanas jomā. Nodrošināt, ka augstākās izglītības reforma uzlabo izglītības pieejamību nelabvēlīgā situācijā esošām grupām.

7. Reformēt sabiedriskā transporta sistēmu, padarot to rentablāku. Palielināt elektroenerģijas tīkla pārrobežu jaudas, nodrošināt enerģētikas regulatora neatkarību un pakāpeniski atcelt enerģijas cenu regulēšanu.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs